

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

نام آزمون: تاریخ دهم

تاریخ آزمون:

شرکت توسعه انتشارات

پرش_م ۱۱

- ۱ میراث حکومت اشکانی را بنویسید.
- ۲ خط زمان به چه خطی گفته می‌شود؟
- ۳ هنرهای رایج در دوران اشکانیان را نام ببرید.
- ۴ نقش و نگارهای کنده‌کاری شده بر روی سنگ دوره هخامنشی اغلب شامل چه موضوعاتی است؟
- ۵ زبان‌های ایرانی با توجه به تغییر و تحول خود در طول تاریخ به چند دوره تقسیم می‌شوند؟
- ۶ در دوران سلوکیان و اشکانیان چه خدایانی پرستش می‌شدند؟
- ۷ خسرو پرویز چگونه به تاج و تخت رسید؟
- ۸ عاقبت مزدک را بنویسید.
- ۹ مهم‌ترین رویداد زمان پادشاهی قباد یکم را بنویسید.
- ۱۰ پس از جنگ حران، اشکانیان و رومیان بارها بر سر تسلط کدام سرزمین‌ها با هم جنگیدند؟
- ۱۱ سکه‌های طلای دوره داریوش اول چه ویژگی‌هایی داشت؟
- ۱۲ در مراسم سوگواری در دوران باستان چه اعمالی صورت می‌گرفت؟
- ۱۳ در دوران ساسانی، اختلافات طبقاتی چه ویژگی‌هایی پیدا کرد؟
- ۱۴ در حکومت ساسانی، تحرک اجتماعی، در بین طبقات اجتماعی چگونه بود؟
- ۱۵ مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی را نام برده، توضیح دهید.
- ۱۶ در سنگ‌نوشته‌هایی که از شاهان هخامنشی، به‌ویژه داریوش یکم برجای مانده چه نکاتی به چشم می‌خورد؟
- ۱۷ کدام ادعای پادشاهان هخامنشی به حکومت آنان جنبه دینی می‌داد و دلیل این ادعا چه بود؟
- ۱۸ در زمان کدام پادشاه هخامنشی، قلمرو هخامنشیان به قاره آفریقا و نهایت گسترده‌گی رسید؟
- ۱۹ حدود قلمروی حکومت ماد را بنویسید.
- ۲۰ حکومت ماد در دوران فرمانروایی چه شخصی و چگونه به اوج قدرت خویش رسید؟
- ۲۱ نخستین حکومت آریایی در ایران را نام برده، محل استقرار آن را بنویسید.
- ۲۲ واژه ایران از چه کلماتی گرفته شده و معنای آن چیست؟
- ۲۳ از نظر یونانیان، ایران در دوران حکومت هخامنشیان، به لحاظ قدرت سیاسی - نظامی چه جایگاهی در جهان آن روز داشت؟
- ۲۴ یکی از ویژگی‌های مهم تمدن ایلامی و در واقع، تمدن ایرانی چه بوده است؟
- ۲۵ مفرغ چیست و در کدام ناحیه ایران آثار آن دیده می‌شود؟
- ۲۶ در کدام نواحی ایران، بقایای کوره‌های ذوب و قالب‌گیری مس یافت شده است؟
- ۲۷ کهن‌ترین نشانه و آثاری که از حضور انسان در ایران تاکنون کشف شده است، متعلق به چه ناحیه‌ای است؟
- ۲۸ ساختار حکومت در روم باستان را بنویسید؟
- ۲۹ تأثیر عوامل جغرافیایی را بر شکل‌گیری دولت - شهرهای یونانی بررسی کنید.
- ۳۰ تاریخ چگونه به فهم زمان حال و درک مسائل پیش‌روی انسان‌ها و جوامع کمک می‌کند؟
- ۳۱ نبرد حران را شرح دهید.

۳۲) نمودار زیر را در مورد پیامدهای کشاورزی تکمیل کنید.

کشاورزی و دامداری ← تولید مازاد بر نیاز ← شکل گیری تجارت ←

۳۳) در چه دورانی توانایی بشر در سخن گفتن تکامل یافت؟

الف) تا اواخر دوره تولید خوراک

ب) تا اواخر دوره گردآوری خوراک

پ) تا زمان اختراع خط

ت) تا زمان اختراع و به کارگیری آتش

۳۴) شی هوانگ تی چه نقشی در تاریخ چین باستان داشت و دو مورد از اقدامات مهم او چه بود؟

۳۵) هریک از موارد سمت چپ به کدام یک از عبارات های سمت راست مرتبط است؟ (دو مورد اضافی است)

الف) آگوستوس

ب) دیوکلسین

پ) تئودوسیوس کبیر

ت) اکتاویان

ث) کنستانتین

ج) اسپارتاکوس

۱- شخص اول مملکت در روم باستان

۲- زمینه تقسیم امپراتوری روم را فراهم آورد.

۳- قیام بردگان به رهبری وی بود.

۴- در زمان وی مسیحیت، مذهب رسمی امپراتوری روم شد.

۳۶) تخت جمشید چگونه برپا گردید؟

۳۷) دانشگاه جندی شاپور را با دانشگاه های امروزی مقایسه کنید.

۳۸) رفتار آزادمنشانه کورش بزرگ پس از فتوحات را با فرمانروایان آن زمان مقایسه کنید.

۳۹) در زمان ساسانی اوستا به زبان ترجمه شد.

۴۰) آیا اقتصاد ایران در دوران باستان در دو وضعیت صلح و هنگام آشوب یکسان بود؟ شرح دهید.

۴۱) امپراتوری روم در زمان اشکانی و ساسانی چه هدفی را در تجارت دنبال می کرد و نتیجه آن چه شد؟

۴۲) داریوش چگونه نیروی دریایی ایجاد کرد و چه کسانی در آن خدمت می کردند؟

۴۳) در دوره ساسانی قلمرو ایران شهر به چندین یا استان تقسیم می شد.

۴۴) شیوه حکومت اشکانیان نامیده می شد.

۴۵) داریوش چگونه به قدرت رسید؟

۴۶) سردار شجاع ایرانی که در برابر اسکندر مقاومت کرد که بود؟

۴۷) جایگاه زن در تمدن ایلام چگونه بود؟

۴۸) دوران تاریخی فلات ایران با تاریخ کدام تمدن آغاز می شود؟

الف) سومر ب) بین النهرین پ) ایلام ت) هخامنشی

۴۹) محتوای خدای نامه ها در چه زمینه ای است؟

۵۰) به کدام منابع غیرنوشتاری می گویند؟ (با ذکر مثال)

۵۱) دولت شهر آتن در دوران رهبری در مسیر توسعه طلبی و نظامی گام برداشت.

۵۲) هشت راه مقدس رسیدن به نیروانا را بنویسید.

۵۳) یکی از برجسته ترین اندیشمندان چینی که اصول و آیینی برای اداره جامعه و حکومت عرضه کردند، چه نام داشت؟

الف) برهمن ب) آشوکا پ) کنفوسیوس ت) چندرا گوپتا

۵۴) به اعتقاد بودا تنها با رسیدن به می توان بر آرزو و خواستن غلبه کرد.

۵۵) جایگاه فرعون در جامعه مصر چگونه بود؟

۵۶) در یک تقسیم بندی کلی، گذشته بشر به چند دوره تقسیم می شود؟

۵۷) باستان‌شناسان هنگام برخورد به یک بنای تاریخی چه اقداماتی انجام می‌دهند؟

۵۸) نقاشی‌ها و اشیاء کشف‌شده از غارها چه اطلاعاتی را ارائه می‌دهد؟

الف) زندگی مردمان دوران پیش از تاریخ (ب) پیشرفت هنر نقاشی
پ) پیشرفت فرهنگ بشر (ت) مراحل ابزارسازی انسان پیش از تاریخ

۵۹) به چه منابعی منابع دست اول گفته می‌شود؟

۶۰) درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.

الف) بهرام چوبین علیه خسروانشیروان قیام کرد.

ب) حکومت ساسانی در زمان قباد یکم با جنبش مزدک مواجه شد.

پاسخنامه تشریحی

- ۱- حکومت اشکانی با رشادت و روحیه جنگاوری، ایران را از جنگ بیگانگان بیرون آورد. ۲- اشکانیان با آسان‌گیری و مداراجویی فرهنگی و دینی، اقوام و فرقه‌های دینی گوناگون و حتی یونانی‌تباران ایران را که در سراسر کشور پراکنده بودند را در کنار یکدیگر حفظ کردند. ۳- اشکانیان به تدریج با پیوند دادن اجزای مختلف فرهنگ ایرانی و ترویج ایران‌گرایی، ایران را احیا کردند.
- ۲ خط زمان ابزار مناسبی است که به وسیله آن می‌توان رویدادهای یک دوره دوران‌های مختلف تاریخی را به ترتیب زمان وقوع آنها بر روی نمودار نشان داد.
- ۳ سفالگری - فلزکاری - جواهرسازی
- ۴ اغلب عبارتند از: پیکره پادشاهان و ملازمان او به هنگام پیروزی بر دشمنان و یا بارعام، پیکره حیوانات واقعی و افسانه‌ای و همچنین نمادها و نشانه‌های دینی
- ۵ زبان‌های ایرانی از آغاز تاکنون به سه دوره زبان‌های کهن، میانه و نو، تقسیم می‌شوند.
- ۶ در دوران سلوکیان و اشکانیان، علاوه بر اهورمزدا، خدایان کهن ایرانی همچون مهر و آناهیتا هم ستایش می‌شدند. برخی پادشاهان اشکانی به تقلید از یونانیان، معابدی را برای آناهیتا ساختند.
- ۷ خسرو پرویز، پسر هرمز به بیزانس (امپراتوری روم شرقی) گریخت و با حمایت امپراتوری روم به تاج‌وتخت رسید.
- ۸ در پایان دوران قباد، با هدایت خسرو، پسر و جانشین قباد، مزدک به مناظره‌ای ساختگی دعوت شد که در پایان آن به همراه تعدادی از همراهان و هوادارانش به قتل رسید.
- ۹ در زمان پادشاهی قباد یکم، حکومت ساسانی با جنبشی اجتماعی و اقتصادی به رهبری مزدک مواجه شد.
- ۱۰ ارمنستان و مرزهای سوریه
- ۱۱ داریوش اول سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که در سراسر قلمرو هخامنشیان و حتی فراتر از آن اعتبار داشت. سکه طلایی داریوش اول موسوم به دریک، شهرت فراوان یافت.
- ۱۲ در مراسم سوگواری در گذشتگان، ضمن خواندن دعا، نیکی‌های شخص از دنیا رفته را یادآوری می‌کردند.
- ۱۳ در دوران ساسانیان، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان طبقه حاکم یعنی خاندان ساسانی و اشرافیت سیاسی، نظامی و دینی وابسته به آن از یک سو و توده مردم عادی از سوی دیگر افزایش یافت.
- ۱۴ حکومت ساسانی، طبقات و قشرهای اجتماعی را به شدت زیر نظر داشت. در چنین جامعه‌ای، تحرک اجتماعی و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر، ممنوع و یا دست‌کم، بسیار دشوار بود.
- ۱۵ خدای‌نامه‌ها از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند و در واقع، تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی بودند.
- ۱۶ نکته‌ها و مطالبی درباره انصاف، عدالت، راستی و اجتناب از دروغ و بیداد به چشم می‌خورد.
- ۱۷ پادشاهان هخامنشی و به‌ویژه داریوش یکم، ادعا می‌کردند که به خواست اهورمزدا به مقام پادشاهی رسیده‌اند و به یاری او بر کشور فرمان می‌رانند. این ادعا به نوعی به حکومت آنان جنبه دینی می‌داد و مردم را تشویق و ترغیب می‌کرد که از آنان فرمانبرداری کنند.
- ۱۸ در زمان پادشاه کمبوجیه پسر و جانشین کوروش بزرگ، مصر به تصرف هخامنشیان درآمد. با فتح مصر، قلمرو هخامنشیان به قاره آفریقا گسترش یافت و به نهایت وسعت و عظمت خود رسید.
- ۱۹ قلمروی ماد از شمال بین‌النهرین تا بخش وسیعی از آسیای صغیر گسترش یافت.
- ۲۰ حکومت ماد در زمان فرمانروایی هووخشتر، سرزمین پادشاه مادی به اوج قدرت رسید. او نخست با تشکیل سپاه منظم و کارآمد از ماد و پارس قدرت خود را در مناطق وسیعی از ایران تثبیت کرد و سپس با حکومت بابل علیه آشوری‌ها متحد شده و به حکومت آشوری‌ها پایان داد.
- ۲۱ بر پایه تحقیقات جدید تاریخی که در دو قرن اخیر انجام گرفته، مادی‌ها بنیان‌گذار نخستین حکومت آریایی در ایران شناخته می‌شدند. قبایل ماد در بخش وسیعی در مناطق غربی و مرکزی ایران استقرار یافتند.
- ۲۲ واژه ایران از واژه آریایی گرفته شده و به معنی سرزمین آریاییان است. واژه آریایی نیز به معنی شریف و آزاده است.
- ۲۳ دولت-شهرهای یونانی تا زمان تسلط مقدونیان بر آن کشور، همچنان حکومت ایران را به‌عنوان بزرگ‌ترین قدرت جهانی می‌شناختند و به آن احترام می‌گذاشتند. حکومت هخامنشی نیز نقش فعالی را در روابط دولت-شهرهای یونانی، به‌خصوص در جریان جنگ‌های پلوپونزی ایفا کرد.
- ۲۴ مقام و منزلت والایی است که زنان داشته‌اند.
- ۲۵ مفرغ از طریق آمیختن مس با ماده قلع به دست می‌آید.
- مفرغ‌های لرستان، بهترین نمونه از صنعت و هنر فلزکاری ایران به شمار می‌روند.
- ۲۶ در برخی سکونتگاه‌ها مانند شهداد، تل ابلیس و تپه یحیی در استان کرمان و تپه زاغه در قزوین
- ۲۷ مربوط به بستر کشف رود در نزدیکی مشهد در خراسان رضوی است.
- ۲۸ بر اساس قانون اساسی روم باستان، ساختار حکومت شامل چند مجلس و شماری از مقام‌های اجرایی بود. اشراف به‌واسطه مجلس سنا و عامه مردم به‌واسطه مجمع نمایندگان خود، در اداره کشور مشارکت می‌کردند.
- ریاست قوه اجرایی به دو کنسول اعطا می‌شد که میان نمایندگان سنا به مدت یک سال و بدون تکرار انتخاب می‌شدند.
- ۲۹ وجود جزیره‌های پراکنده و دیگر عوامل طبیعی که سرزمین یونان را از هم جدا می‌کند مانع مهمی بر سر راه اتحاد سیاسی و اجتماعی آن کشور در دوره باستان بود و موجبات شکل‌گیری دولت-شهرهای مستقل را فراهم آورد.

- ۳۰) رویدادهای تاریخ اگرچه در زمان معینی در گذشته به وقوع پیوسته‌اند اما آثار و نتایج و پیامدهای این رویدادها، گذشته، حال و آینده را به یکدیگر پیوند می‌دهد. مطالعه تاریخ به ما کمک می‌کند تا بفهمیم که فرهنگ‌ها و جوامع بشری چگونه و تحت تأثیر چه عوامل و شرایطی به وجود آمده، پیشرفت کرده و به وضعیت امروزی رسیده‌اند.
- ۳۱) یکی از مهم‌ترین جنگ‌های اشکانیان و روم در زمان پادشاهی اردشور اول اتفاق افتاد. کراسوس، سردار مشهور روم با سپاهی بزرگ و مجهز به منطقه بین‌النهرین هجوم آورد، اما در جایی به نام حران، از سپاه ایران به سختی شکست خورد و سردار مغرور روم کشته شد. فرماندهی سپاه ایران را در جنگ حران سردار بی‌باک و شجاع ایرانی، سورنا برعهده داشت که با اجرای فنون گوناگون جنگی به پیروزی بزرگی دست یافت.
- ۳۲) کشاورزی و دامداری - یک‌جانشینی و به‌وجود آمدن روستا - تولید مازاد بر نیاز - تخصصی شدن کار - شکل‌گیری تجارت - شکل‌گیری شهرها و تأسیس تمدن‌ها
- ۳۳) گزینه «ب»
- ۳۴) با پیروزی بر حاکمان محلی و اشراف زمین‌دار و نوسازی تشکیلات اداری و مالیاتی، به تجزیه و تفرقه سیاسی چین پایان داد و حکومت نیرومندی به‌وجود آورد. ساخت شبکه گسترده‌ای از جاده‌ها، یکسان نمودن مقیاس وزن‌ها و اندازه‌ها و عیار سکه‌ها به قصد رونق تجارت و تکمیل دیوار بزرگ چین
- ۳۵) ۱ - دالف،
۲ - دث،
۳ - دج،
۴ - دب،
- ۳۶) به دستور داریوش یکم و جانشینانش، همچون کاخ آپادانای شوش با مشارکت گروه کثیری از معماران، بنایان، هنرمندان و کارگران و نیز با گردآوری مصالح ساختمانی از سراسر قلمرو هخامنشی برپا گردید.
- ۳۷) این دانشگاه همچون دانشگاه‌های امروز، دارای بیمارستانی بود که دانشجویان در کنار آموزش‌های نظری در آنجا به‌صورت عملی با درمان بیماران آشنا می‌شدند. دانشگاه جندی‌شاپور تا قرون نخستین اسلامی به فعالیت خود ادامه داد.
- ۳۸) رفتار آزادمنشانه کوروش بزرگ با مردمان مغلوب و احترام او به دین و آداب و رسوم این مردمان در آن زمان پدیده جدیدی بود. سطرهایی از منشور کوروش به این مطلب اشاره دارد که او وقتی بابل را بدون خونریزی و غارت فتح کرد، به نیایش و ستایش مردوک، خدای بزرگ بابلیان پرداخت.
- ۳۹) پهلوی
- ۴۰) در زمان‌هایی که صلح، آرامش و امنیت حکم‌فرما بود و زمامداری لایق و کارداران حکومت می‌کردند، فعالیت‌های اقتصادی شرایط مطلوبی داشت و مردم با خیالی آسوده به کسب و کار می‌پرداختند و از حداقل امکانات رفاهی و معیشتی برخوردار بوده‌اند، اما در دورانی که حکومت مرکزی ضعیف و آشوب و ناامنی فراگیر می‌شد و یا دشمنان خارجی به ایران هجوم می‌آوردند، اوضاع و شرایط اقتصادی به هم می‌ریخت و رونق و آبادانی رخت برمی‌بست.
- ۴۱) امپراتوری روم، نخست در دوره اشکانی و سپس در عهده ساسانی، تلاش زیادی کرد که به‌طور مستقیم با هند و چین ارتباط تجاری برقرار نماید، اما اشکانیان و ساسانیان هوشمندانه مانع موفقیت رومیان شدند.
- ۴۲) یکی دیگر از اقدام‌های بزرگ داریوش یکم، تأسیس نیروی دریایی بود. به تدبیر این پادشاه، چندین پایگاه دریایی در خلیج فارس، دریای سرخ و دریای مدیترانه به‌وجود آمد. دریانوردان ملل مختلف تابع امپراتوری، از جمله فنیقی‌ها، سوری‌ها، مصری‌ها، قبرسی‌ها و مردمان آسیای صغیر در نیروی دریایی هخامنشیان خدمت می‌کردند. اما فرماندهی ناوهای جنگی را پارسیان و مادی‌ها برعهده داشتند.
- ۴۳) کوره
- ۴۴) ملوک‌طوایفی
- ۴۵) پس از مرگ مشکوک کمبوجیه، داریوش یکم که از شاخه دیگر خاندان هخامنش بود با همراهی تعدادی از سران خاندان‌های بزرگ پارسی، گوماته مغ و دیگر شورشیان و مدعیان قدرت را سرکوب کرد و بر تخت شاهی نشست.
- ۴۶) آریوبرزن
- ۴۷) زن مقام و منزلت بالایی داشت. به‌طور کلی، در جوامع باستانی فلات ایران، زنان موقعیت اجتماعی ممتازی داشتند و دارای قدرت و نفوذ فراوان بودند. زنان در عمده‌ترین کارهای جامعه، دارای نقش اساسی و تعیین‌کننده بودند.
- ۴۸) گزینه «ب»
- ۴۹) خدای‌نامه‌ها از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به‌شمار می‌روند و در واقع، تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی بودند.
- ۵۰) این دسته از منابع شامل تمامی آثار مادی و دست‌ساخته‌هایی می‌شود که از ایرانیان باستان برجای مانده است. مانند: ابزار، ظروف، اشیاء و بقایای بناهای مختلف، کاخ‌ها، آتشکده‌ها و
- ۵۱) پریکلس
- ۵۲) این هشت راه شامل صداقت‌ورزی در ایمان، نیت، گفتار، کردار، زندگانی، کوشش، پندار و مراقبه است.
- ۵۳) گزینه «پ» - در عصر باستان تعدادی از اندیشمندان و فیلسوفان چینی، اصول و آیینی برای اداره جامعه و حکومت عرضه کردند. یکی از برجسته‌ترین این اندیشمندان، کنفوسیوس بود.
- ۵۴) نیروانا
- ۵۵) فرعون قدرت و اعتبار زیادی در میان مردم داشت. آنچه او اراده می‌کرد اراده خدایان شمرده می‌شد و آنچه او می‌گفت انگار از زبان یکی از خدایان بیان می‌شد. فرمان‌های او می‌بایست بی‌چون و چرا اجرا می‌گشت. پسر یا هر کدام از اعضای خانواده فرعون، حتی همسر او می‌توانست جانشین او شود.
- ۵۶) به دو دوره پیش از تاریخ و دوره تاریخی تقسیم می‌شود.
- ۵۷) نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌نمایند. آنان همچنین اگر به شیئی برخورد کنند، نخست در همان وضعیت از آن عکس‌برداری و تمامی مشخصاتش را به‌طور دقیق ثبت می‌کنند. سپس آن را از خاک بیرون آورده و مراحل بعدی تحقیقات، در کارگاه‌ها و آزمایشگاه‌های مجهز ادامه می‌یابد.
- ۵۸) (الف) نقاشی‌ها و اشیاء کشف‌شده از غارها نیز منبع ارزشمندی برای مطالعه و شناخت زندگی مردم دوران پیش از تاریخ به‌شمار می‌روند.

۵۹) به همه آثاری گفته می‌شود که در زمان وقوع حادثه یا نزدیک‌ترین زمان به وقوع آن، نوشته شده‌اند. به عبارت دیگر، نویسندگان این نوع منابع خود ناظر رویدادها بوده‌اند و یا اینکه شرح ماجرا را از شاهدان واقعه شنیده‌اند. علاوه بر منابع مکتوب، تمامی آثار باستانی و تاریخی، شامل بناها، ابزارها، اشیا و سنگ‌نگاره‌ها و سنگ‌نوشته‌ها ... و هر وسیله‌ای که از گذشته به جای مانده است، به‌عنوان منابع دست اول محسوب می‌شوند.

۶۰)

الف) نادرست- یکی از سرداران مشهور به نام بهرام چوبین با پشتیبانی بزرگان، علیه پادشاه (هرمز چهارم) سر به شورش برداشت.

ب) درست